

Pretiuu prenumeratiunei
pentru partile Austriei si
Ungariei: pe 1. anu 4 fl.
pe 1/2 anu 2 d. v. a.
pentru alte tieri 5 fl. la
anu.

SPERANTIA.

Banii de prenumeratiune
si corespundintiele sunt
de a se adresá franco
catra Redactiunea „Spe-
rantiei“, la Aradu, strat'a
Capelei, Nr. 26.

Fóia literaria-bisericesca.

Organulu teologiloru romani din Aradu.

Foi'a acést'a sub redactiunea colegiale a membriloru societatii de leptura si sub auspiciile superioritatii scolastice
ese de doue ori la luna. anume la 1. si 15. a fiescecarei lune.

Literatur'a nóstra eclesiastica.

Traimu in tempulu, care generatiunea presinta cu mandria lu-numesce tempulu luminarii si alu desvol-tareii, in tempulu candu tóte elemintele natiionali sunt puse in miscare spre a tiené contu de pretensiunile acelu'a

Istori'a, carea e lumin'a adevverului, oglind'a prove-dintiei, ni arata cà viitoriu splendidu. numai pe unu trecutu plinu de fapte se póte edificá: fapte in intere-sulu omenimei, patriei séu natiunei.

Viéti'a nóstra politico-nationala se datéza dela colonisarea nóstra in Daci'a; éra cea bisericésca: dela inceputulu crestinatatii; doue epóce mari in Istori'a lu-mei si totusi inainte de traducerea cartiloru bisericesci in limb'a materna afara de pucine urme a le limbei roma-ne, de literatura neci poména nu-e. Secululu XVI ni-a data bisericia nationala. literatura nationala, ceea ce la pucine popore vei gasi; limb'a carea traductorii car-tiloru sante o-au usitatu, este pre carea s'a redicatu si inavutitu literatur'a nóstra de adi, si carea in butulu tuturoru inimiciloru seculari, s'a inaltiatu preste multe altele din patria. Si déca adi noi Romanii avemu Aca-demia scientifica, Asociatiuni literarie, cari cu poteri unite conlucra la infflorirea limbei si a literaturéi nóstre. punu premii pentru opurile scientifice mai eminate: óre e justu, ca ramulu celu mai insemnatu alu literaturéi nóstre, literatur'a eclesiastica, se fia desconsiderata de cea mai mare parte dintre barbatii nostrii de eruditiune? e justu, ca trecutul nostru bisericescu se remana ne-cunoscutu si chiaru despretiuitu de generatiunea nóstra presinta?

Acést'a nu se póte fára a nu ne despretiui pre noi insine. Déca aparinti'a acést'a trista e la ordinea dilei avemu, de a-o atribuí referintieloru religionarie, ave-mu de a-o derivá dela anulu fatalu 1700; care puru-

rea va remané depinsu cu coloru negre pe paginele is-toriei romane.

De atunci si pana adi. interesele comune ale Ro-maniloru sunt puse in jocu de interesele particulari; glasulu bardului romanu „*unitive in cugete unitive in sentiri*“ suna in pustia. càci Iud'a nu vrea se intieléga. Spune drepturile ce-ti competu ca cetatianu alu patriei si ca romanu: esti condamnatu ca rebelinte de càtra poterniciei dilei. Spune adevverulu si dreptulu ce-lu ai ca membru alu bisericéi esti condamnatu ca confesiona-listu, de càtra fratii tei cei de alta bisericia; doue alter-native: scapi de un'a cadu in ceealalta. Intre astfelu de impregiurari nu e mirare déca noi amu stagnatu pre terenulu literaturéi bisericesci. Trebuie se aibi curagiu de Leu si inima de pétra ca se poti incepe si fini vre-o intreprindere santa in interesulu bisericéi. càci de co-munu spiritele mari si intreprindietórie totu deuna in-tempina resistintia admirabila. Acést'a este sórtea loru: acést'a a fostu sórtea celoru mai devotati si celoru mai mari romani, cari „*intru ale sale au venitu si ai sei nu-ii au primitu*“, ei persecuatu pana la mórte, pentrucà au sus-tienutu adevverulu si combatutu mintiun'a si intrigele amenintiatorie; acést'a e si de presentu sórtea mai multoru barbati, pre cari nu cumva se li vatamanu modesti'a — de asta data ii retacemu. Adevverulu in-sa ori càtu va staruí cineva se-lu ascunda, falsifice: odata totusi trebuie se ésa la lumina, si atunci vai! mintiuno-siloru.

In tempii mai recenti, si mai alesu dela reca-stigarea autonomiei nóstre bisericesci, literatur'a nó-stra bisericésca inca a pornitu pre urm'a celoralalte ramuri ale literaturéi. Trei opuri de mare insemnate ce in anii cesti din urma aparura sunt produptele vietii sinodale si margaritarele cele mai pretiése pen-tru biseric'a romana: *Compendiulu de dreptulu cano-nicu* si „*Enchiridionulu*“ de Escelenti'a Sa Archie-

piscopulu si Metropolitulu nostru Andreiu baronu de Siaguna, despre cari s'a vorbitu in Nrii „Sperantiei“ dela inceputulu a. e. Acì ni mai remane a ne ocupá pucinu si de alu treilea opu la multi inca neunoscutu, care pentru preotulu séu romanulu ortodossu e delipsa toemai asia cum e delipsa pana de róte dilele. A face o recensiuone scurta asupra opului acestuia ne sentimu indatorati si din respectu cátra pastoralulu arhieriescu din numerulu trecut, din respectu cátra clerulu si poporulu romanu ortodossu din Metropoli'a Transilvaniei; si ce opu este acel'a?

„**Vechi'a Metropolia ortodosa romana a Transilvaniei** *) de bine meritatulu archimandritu alu Archiepiscopiei ardeleni **Nicolau Pope'a**. Doue nume, de ajunsu spre a crede, cá cartea amintita este *prim'a si unic'a in feliulu seu*, cáci precum dice si autorele in prefatiune: „*acésta metropolia venerabil, face dejá parte intregitóre a natiunei nóstre; ea e vechia de candu Romanulu, si e menita a traí érasí cátu acest'a, straportandu amentirea marirei, caderei si renascerei lui pana la cea mai adenca posteritate.*“

Éta acì in cáti-va termini espusa insasi convictiunea Romaniloru. O metropolia vechia, ca cea a Gotiei (Transilvaniei) fundata inca de pe tempulu lui Diocletianu decátura cutarele Eufrimu preotu, tramisu din partea Patriarhului Ierusalimalui de atúnci Ermonu, se propage crestianismulu între popórele barbare din Dacia, nu póte sé se nimicéscá, ea desi a fostu surpata pre cátu-va tempu, acum ea este renascuta si imbracata in haina mai mendra, haina noua, cea a libertatii si autonomiei reascigate. Despre inceputulu acestei metropolii, date positive n'avemu decátu de pe tempulu conciliului I. ecumenicu dela Nicea (325) unde asistandu si Teofilu s'a subscrisu: „Tofilu alu Metropoliei Gotiei Episcopu.“ „*Vechi'a Metropolia*“ de Archimandritulu Popea este acelu firu ariadnicu, care ne condu-ce per eminentiam pana la cele din tãiu urne positive ale Metropoliei nóstre de adi, descriandu tóte miscamintele bisericeii romane pana in tempulu presinte.

Cine are la mana acésta carte si o-a precetit, s'a potutu convinge deplinu despre adevérule asertului nostru. „*Vechi'a Metropolia*“ nu e numai o istorisire speciala a evenimenteloru bisericeii nóstre, ea este totu odata istori'a evenimenteloru politice ale romaniloru, cáci aceste sunt in legatura strensa unele cu altele. Prelanga aceea Autorele n'a cruciatu uestelele sale a culege argumintele cele mai valoróse,

*) Vedi mai diosu: *Literavin.*

dela cei mai destinsi si fidedemni istorici romani si straini, cea ce opului seu i dá o intreita valóre, ér noue o adevérata si fidela istorisire a trecutului nostru bisericescu; deschilinitu, autorulu enaréza intru unu modru maiestosu nesuintiele iesuítice prin cari o parte a Romaniloru s'a desbinatu de cátra corpulu celu mare alu bisericeii ortodose. Insemnetatea si valórea intensiva a acestei carti fú recunoscuta si de sinodulu archidiecesanu din 1870, premiindu-o dupa meritu; si déca consistoriele nóstre din diecesile sufragane pana acuma n'au facutu neei unu pasiu pentru latirea si popularisarea „Vechiei Metropolii“ la clerulu si poporulu credinticsu, suntemu de firma sperantia, cá acést'a o voru fi facendu de acuma, o voru fi facendu in interesulu bisericeii nóstre si spre multiunirea tuturoru celoru ce au inima romana si sentiuri adevératu crestinesci.

V. Mangr'a.

Cronologicu

(Anulu.)

Tempulu acela, in care pamentulu si-percurge calea sa in giurulu sórelui se numesce anu, si cuprinde in sine 365 de dile si aprópre la 6 óre. Fiindu cá noi anulu civilu lu-incepemu a-lu numérá de la prim'a Ianuariu nóptea la 12 óre, si asia numai dile intregi luamu: cele 6 óre restante le lasamu (pentru-cá cátu de necomotu ar fi a începe anulu nou totu cu 6 óre mai tardiu d. e. nu la mediulu noptii ci la 6 óre demanétia, séu la 12 óre la médiadi, si asia mai departe:) cele 6 óre remase inse ca $\frac{1}{4}$ din diua, totu la 4 ani le numeramu in un'a diua. Pentru aceea deficitulu acest'a totu la 4 ani se suplinese: in anulu acest'a dar' sunt 366 de dile ($365 + \frac{1}{4} \times 4 = 366$) Suplinirea acést'a se intempla totu deuna in lun'a lui Februaru, candu in lun'a atinsa nu suntu 28 ci 29 de dile.

Anulu statatoriu din 365 de dile se numesce *comunu*, ér celu statatoriu din 366 *visectu*. Numerii impartiti prin 4 fára restu arata anii visecti d. e. 1848: $4 = 462$: deci 1848 a fostu anu visectu, adeca cu 366 de dile.

Numerarea tempului din dilele nóstre usuata la crestini si-ie origiunea dela Dionisius Exiguus, carele in calcululu seu a pusu de anulu primu anulu 754, dela didirea Romei: adeca a inceputu numerarea dela acelu anu, la a carui fine s'a nascutu Cristosu. Pana candu in nainte de nascerea lui Cristosu cu 45 de ani Iuliu Caesaru cuprinsulu anulului l'a determinatu cu $365\frac{1}{4}$ de dile; in sa e de sciutu cá pamentulu propriaminte nu

in $365\frac{1}{4}$ de zile și-percurge calea sa, și mai puțin cu un restempu de 11 minute prime și 12 minute secunde, adică în 365 de zile 5 ore 48 minute prime și 48 minute secunde, (în înțelesu și mai strensuluat 47·5711 minute secunde.) Din această cauză determinarea de mai înainte nu e destul de precisă, pentru că peste 128 de ani, acela în sine puțin tempu face o zi întreagă. În anul 1582, calendarul a numerat cu 10 zile mai mult, pentru că intru atât s'a diferit numerarea anului de cursul sorerului; pentru aceea Pontificele Gregoriu alu VIII. a datu ordinațiune, ca în 1582 după 4 Octomvri de locu se se numere 15 Octomvri. Mai departe ca și în viitoriu se nu provina ceva eroră a ordinațiunii pontificele, ca numai acela anu seculariu, finit în 2 nulle se-lu consideram de visect, care se pote împarti prin 400 fără restu. Motiunea acestă priminduse, s'a publicat în biserică rom. cath. cu valoare de lege. Dar neci acestă nu e punctuala pentru că după decurgerea alor 3200 de ani, diferința remasa între anulu celu adevăratu și între anulu calendarului érasu va face o zi întreagă. Numerarea acestă o numim *stilulu nou* altcum Calendarul Gregorianu (pre care l'a primitu o mare parte a Crestinismului din Europa) spre deosebire de *stilulu vechiu* séu de calendarul Iulianu care 'lu întrebuințé dia Greco-orientalii. Eroră acestui din urma Calendariu face 12 zile, adică candu la celu *nou* e 1. Ianuaru la celu *vechiu* e numai 20. Decembre. E inse de însemnat, că precum amu disu, abatele romanu în 532 pe bas'a anului în care s'a nascutu Cristosu dela 1-ma Ianuaru a acelu anu a început a calcula, în alu carui Decembre s'a nascutu Cristosu; amu disu și aceea că elu anulu primu după nascerea lui Cristosu l'a pus pe anulu alu 754-lea dela redicarea Romei. De atunci inse s'au nisuitu multi a demostă, că tempulu nascerii mantuitorinlu mai verosimil ar conveni cu anulu Romei 747; prin ce abatele, nascerea lui Cristosu a pus'o cu siepte ani mai tardiu, și așa noi în locu de 1872. ar trebui se scriemu 1879. Dela anulu 1606 respective dela tempulu astronomului Ioane *Kepler* s'au escatut multe diferite opinii: unii cu 3 alti cu 4, 5, 7, ma și cu mai multi ani punu mai în înainte anulu celu după parerea lor adevăratu, de câtu cum l'a determinat Dionisiu Exiguus. Inse în anulu 1846 literatulu Seyffart din Lipsea în opulu seu „Cronologia sacra“ s'a nisuitu a arată, că calcularea lui Dionisiu convine precisu cu acele determinatiuni ale tempului, care în scriptele sacre ale ambelor teste se reducu la nascerea lui Cristosu.

Precum amu vedutu mai susu diferite opinii, chiar așa sunt de diferite căile și modurile, prin care diferite popore în diferite tempuri a numerat curgerea anilor adică *er'a*. Pentru că aratarea lui Cristosu în istoria omeniei este evenimentulu celu mai de mare însemnatate, pentru aceea nascerea densului formédia centrulu în numerarea noastră Cronologica. Din această cauză se numera *er'a Cristiana* amesurat anilor înainte și după nascerea lui Cristosu; *er'a mahomedana* *Hedra* după fugirea lui Mahomedu (622 d Ch); grecii au numerat anii după Olympiade (adica unu intervalu de 4 ani dintre care cea d'antaiu s'a început în anul 776, înainte de nascerea lui Christosu; *romanii* au numerat anii dela redicarea Romei înainte de nascerea lui Ch. cu 754; *er'a israeliteana* se calculéza dela crearea lumii (dela Sept. 30. 1872=5633. de ani).

Anulu lunariu e mai vechiu decâtu anulu solariu calculat de *chaldei* și *egipteni*, acela consta din 354 zile și se calculéza după luni constatatorie din $29\frac{1}{2}$ de zile. După astfelu de ani lunari numera înca și astăzi arabii.

Tôte aceste diferite numerari au datu ansa la aceea, că istorici sum'a evenimentelor de însemnatate — pentru mai usior'a cuprindere — au împarti'o și si-au defiptu unele puncte de manecare. Astfelu de puncte se defigu la unele evenimente mai de mare însemnatate séu la unii barbati escelinti. Evenimentele aceste se numescu *epoce*; așa sunt:

Nascerea lui Cristosu, descoperirea Americii, revoluțiunea franceza. Tempulu decursu dela o epoca până la alta se numesce periodu. Se audim și din istoria anului nou ceva: Romanii această serbatória sub nume de „*Calendae*“ o au serbatu. De demanétia împartiéu donuri între amici; béu unu pocalu de vinu, presupunendu că în decursulu anului voru trăi în abundantia; veniéu și tienéu posesiuni cu sgomotu mare. Insa la pagani această serbatória nu a fostu considerata de religioasă și de politica: din care cauză și creștinii de atunci s'au aflatu îndreptatiti a luá parte la această serbatoria. Preotii inse această serbare tienendu-o de scandalisatoria pentru demnitatea creștinismului au opusu acestei serbatori de veselie selbatica a paganilor un'a de pocaintia, prin ce s'a vedutu diferința cea mare între aceste doué religii.

Creștinii s'au supusu, dar totusi au sustienutu multe din datinele cele superstitioase ale paganilor d. e. poftirea de norocu, gratularea, darea de donuri s. a. l.

Inse spre a dá anului nou o însemnatate creștinéscă l'au pusu dupa serbatorile craciunului.

Trad. d.
Vasiliu Olariu,
teologu de cursulu I.

PROECTU DE LEGE ORGANICA

PENTRU

BISERIC'A DREPTU CREDINTIÓSA ROMANA

Datu de guvernul in desbaterea Senatului la 1867.

Modificatu in parte cu consentimentulu clericiloru laici, ale caroru motive sunt la inceputu, si precedate de notitie explicatorie.

(Finea)

Art. 7. Archiepiscopii Eparchiali ai Romaniei, pórtá urmatórele titluri:

I. Archiepiscopulu Mitropolitulu alu Ungro-Valahiei (séu Romania de diosu.) Esarchu alu Plaiuriloru, locotenente alu Cesariei Capadociei, cu resiedinti'a in Bucuresci.

II. Archiepiscopulu si Mitropolitulu alu Moldavei si Sucevei. (Romani'a de susu) Si esarchu alu Plaiuriloru, locoteninte alu cu resiedinti'a in Iasi.

III. Precaderea titlului de primatu alu Romaniei, va fi alu celui de langa tronulu Domnitoriului.

Art. 8. Episcopii diecesani ai Romaniei, ocupa si voru ocupa in Eparchi'a bisericéscă titlurile urmatóre:

I. Episcopulu Ramnicului si noulu Severinu, in Eparchi'a Oltenia, cu resiedinti'a in orasiulu Craiova.

II. Episcopulu Romanului, Eparchi'a Milcovului, cu resiedinti'a in orasiulu Romanu.

III. Episcopulu Buzelui, Eparchi'a campului, cu resiedinti'a in orasiulu Buzeu.

IV. Episcopulu Husiului, Eparchi'a Siretului, cu resiedinti'a in orasiulu Husii.

V. Episcopulu Argesului, Eparchi'a Negru-voda, cu resiedinti'a curtea de Argesiu.

VI. Episcopulu Dunarei de diosu, Eparchi'a Basarabia, cu resiedinti'a in orasiulu Ismailu.

Art. 9. Atributiunile Archiepiscopiloru si a Episcopiloru, fie-care in dieces'a sa, sunt si voru fi cele urmatóre:

I. A exercitá „in deplina potere prin sine si prin clerulu seu, tóte actele bisericéscé; in spiritulu si liter'a canóncloru si a vechiloru datine ale tiei;

II. A administrá afacerile religióse in dieces'a sa si a exercitá impreuna cu sinodulu generalu autoritatea legislativa si cu juriul Clericalu ¹⁾ pe cea judiciara asupra clerului, in materii religióse.

Art. 10. Archierei titulari fara diecesii, nu se voru mai potea infintiá pe viitoriu.

Numai Episcopii retrasi de la dieces'a sa si voru pastrá titlulu de arhieriei, si se voru numi titliariu.

¹⁾ Unu juriu de 40 preoti întocmitu ca celu civilu: elu va cercetá si se va pronunciá asupra delicteloru religióse dintre preoti, acestu juriu se asemena cu canonulu 16. alu sinodului de Cartagena, care dá dreptu partiloru prigonióre a-si luá judecatori arbitrii spre a le cercetá priciu'a.

Capitolulu III.

Alegerea Mitropolitiloru si a Episcopiloru.

Art. 11. Mitropolitii si Episcopii Romani, se voru alege din tóte starile clerului Romanu resaritenu (ortodox,) barbatii cunoscuti prin esemplar'a loru pietate, eruditiune, moralitate si patriotismu, avendu verst'a de 50 ani impliniti ²⁾ atátu pentru Mitropolitii câtu si pentru Episcopii.

Art. 12. Déca vre-unu Mitropolitulu séu Episcopulu, in functiune, va fi chiamatu prin alegere la scaunulu Eparchialu superioru celui ce ocupa, indata dupa aceea se va procede la alegerea unui Mitropolitulu séu Episcopulu pentru scaunulu vacantu.

Art. 13. Intardierea vacantiei unui scaunu Mitropolitanu séu Episcopalulu, nu va potea durá mai multu de câtu pana la intrunirea celei d'anteiu sesiuni a corpuriloru legiuitóre.

Candu Mitropoli'a Primara, séu secundara va fi vacanta se va administrá ca in vechime de trei Episcopi diecesani laturasi, ³⁾ si cu concursulu consistoriului ei.

Candu vre-o Episcopie va fi vacanta, se va administrá de mitropolitulu laturei aceia cu concursulu consistoriului acei diecesii.

Unu regulamentu va terminá atributiunile si caderile acestei administratii Interimare.

Art. 14. Mitropolitii si Episcopii diecesani, se alegu de o adunare *ad-hoc* speciala, compusa:

A) Din Membrii Adunarei legiuitóre, cu esceptiune de deputatii de alte rituri.

B) De ai senatului cu aceeași asceptiune.

C) De membrii sinodului nationalu alu Romaniei.

D) De 40 delegati din clerulu luménu, alesi de Preotii comunelorur urbane si rurale.

Adeca câte unu delegatu de fie-care districtu alu tiei si câte unulu pentru fie-care din orasiile Bucuressti, Iasi, Craiova, Galati, Braila, Botosani si Ploesti.

Art. 15. Convocarea adunarei speciale *ad-hoc* de la Art. 14, se chiama cu ordonanti'a Domnéscă prin Ministrulu Cultelor, adresata Mitropolitiloru si Episcopiloru diecesani.

Regulamentulu interioru alu adunarei speciale *ad-hoc*, se va face de ea insasi, in cele d'anteiu siepte dile de la prim'a ei siedintia dupa constituire.

Ér in a opt'a di, dela or'a 1 dupa amiadi adunarea va procede negresitu la alegerea Mitropolitului séu Episcopului, care de va cere trebuinti'a va durá si doue dile.

²⁾ Verst'a Mitropolitiloru si a Episcopiloru trebuie se fia de 50 ani, potrivitu canonului 1, alu santiloru apostoli.

³⁾ La vacantia de Mitropolitulu trei Episcopi voru avea ingrijire. La 1836. la mórtea fericitului Mitropolitulu Grigorie, pana la alegerea Mitropolitului Neofita, Eparchia s'a administratu de trei Episcopi, de alu Ramnicului, de alu Buzaului si de Argesiu, asemenea si de curandu dupa 3. Aprilie suspendinduse Mitropolitulu de Iasi, guvernulu de atunci, a pusu Eparchi'a in ingrijirea Episcopiloru de Husi, de Romanu si Dunarei de diosu. Ér nu in man'a vicariului, cáci acésta numire nu esista la ortodoci, ci numai la Papistasi, si cá a esistatu si la noi, (dar numai la noi, cáci nu e nici la Serbia, nici la Atena, nici la Rusia nici la Constantinopolu) este o impregiurare, s'a datu unu ajutoriu Mitropolitului Neofitu pentru consideratie de nepotintia, si l'a numitu vicariu nu in sa prin o lege, ci dintr'unu decretu princiaru de aceea camera chiar in acésta sesiune l'a seosu din budgetulu Statului. Cum dar, va luá parte la administrarea Eparchiei precum se vede in acelu proiectu?

Art. 16. Mitropolitii si Episcopii alesi dupa Articolulu 14, se voru intari si instalá de Domnu, potrivit datinilor terei, fiindu considerati ca sufraganti ai scaunului Mitropolitanu de Bucuresti, Episcopii de Ramnicu, de Buzeu, si de Argesiu. Éra ca sufraganti ai scaunului Mitropolitanu de Iasi, Episcopii de Romanu, de Husi si de Dunarea de diosu.

Art. 17. Mitropolitii si Episcopii sunt alesi, numiti si intariti intru a pastori pe viétia, conformu Canóneloru santiloru Apostoli, a sínódeloru Ecuemnice si a datineloru terei.

Ei nu se potu departá de cátu la casu de abateri de la dogme, din spiritualele loru datorii; la casu de bóle cronice, lipsa de vederi, dambla, si de lipsa de facultate mintala, si la casu de deliecte politice.

Art. 18. Punerea in acusatune pentru abateri din dogme, a Mitropolitiloru si Episcopiloru, nu potu fi considerate, déca nu voru fi basate pe o circulare séu actu particulariu emanatu de la sine, pe unu actu incheiatu de trei Episcopi Romani séu celu pucinu de 200 Preoti parohiali.

Acusatiunile pentru abateri din datoriele loru spirituale către cleru, adeca abateri din dispositiunile prescrite de sinodu, si orice acte ilegale comise cu abusu de poterea loru administrativa, judiciara si disciplinara trebuie s'a fie pornite celu pucinu de trei clerici de trépta inferióra.

Acusatiunile pentru deliecte politice, nu se potu face de cátu de Domnitoriu, prin Ministrulu Culteloru si de doue treimi a uneia din corpurile legiuitóre.

Art. 19. Mitropolitii si Episcopii, cadiuti in deliecte canonice se voru judecá de sinodulu generalu nationalu alu Romaniei convocatu *ad-hoc*; ér la intemplant de deliecte politice, voru fi judecati de inalt'a curte de justitie si de Casatiune.

Capitolulu IV.

Despre sinodulu nationalu.

Art. 20. Sinodulu nationalu alu Romaniei se compune:

A) De Mitropolitii, ca membrii de dreptu.

B) De episcopii diecesani, de dreptu.

C) Din decanii facultatiloru de Teologie.

D) Din câte patru persóne din fie-care diecesa, alesi liberu din clerulu luménu, séu din laici ortodocsi, recunoscuti prin moralitatea, capicitatea si zelulu loru religiosu. ¹⁾

Art. 21. Convocarea si presidierea sinodului nationalu, este de atributiunea primatului Romaniei.

Cel-altu Mitropolitu, este de dreptu vice-presiedinte alu sinodului nationalu.

In lips'a si acestuia se presidésa de cátra Episcopi dupa gradulu ierarhiei.

¹⁾ Clerulu laicu are dreptulu in afacerile Bisericeii, fiindu cá in-susi Biseric'a cea mare din Constantinopolu, recunosee in realitate cá preotii sunt pastorii turmei lui Christosu, elu este povatuitorulu, elu este presaratu prin tóte comunile, prin tóte catunile si prin tóte unghiurile terei si cá preotii laici au dreptulu la sinodu si la alegerea capiloru loru, se constata din cartea sinodului patriarcalu din Constantinopolu prin cartea ce a trimisu lui Vasile Vocevodu (Lupulu) alu Moldavei la anulu 1842 in urm'a soborului fienutu in Iasi in care se vedu semnatu intre 4 Patriarhi si 8 Mitropolitii, in diosulu caror'a sunt 13 preoti laici, ceea ce dovedesc cá preotii laici sunt cu dreptu a participá la alegeri precum si la sinodu.

Acésta carte sinodala se gasesc reproducuta in intregulu ei, in Calendariulu Anticu din anulu 1866.

Art. 22. Mandatulu Membriloru alesi este de trei ani. La nou'a alegere aceiasi membri potu fi realesi.

Art. 23. Sinodulu nationalu se convoca in sesiune ordinare potrivit Canonului 37 alu santiloru Apostoli in a 4 septemana de Rusalii, séu in lun'a Octombre.

Sesiunea ordinara va tiené o luna.

Prelungiréa sesiunei sinodului se va face, séu dupa cererea a doue treimi din membrii sinodului séu dupa propunerea Ministrului Culteloru, in sa nu pe mai multu de cátu pe o luna.

Art. 24. Ministrulu Culteloru póte cere ori candu convocarea sinodului in sesiune estraordinara.

Fie-care Episcopu diecesanu, are iniciativ'a de a interveni totu de o-data pe langa primatu, si pe langa Ministrulu Culteloru, spre ale spune motivele de urgentia care ar reclamá convocarea sinodului nationalu in sesiune estraordinara; chibzuescu impreuna, asupra validitatei motiveloru dupa care primatulu, procede séu nu, — la convocarea sinodului.

Art. 25. Sinodulu nationalu nu póte, sub nici unu cuventu, a se ocupá in sesiune estraordinara de alte cestiuni, de cátu de acelea pentru care este convocatu.

Art. 26. Sesiunile ordinare si estraordinare ale sinodului, se inchidu prin decretu Domnescu, indata ce desbaterile acelu sinodu aru esi din cerculu atributiuneloru sale religióse.

Art. 27. Proiectele de regulamente si legiuri eclesiastice voru emaná séu din senulu sinodului dupa propunerea fie-carui diecesanu, séu de la guvernulu, prin iniciativ'a Ministrului culteloru; care se va adresá cátra sinodu prin presiedintele seu.

Art. 28. Biseric'a Romana fiindu libera in statu, sinodulu ei nationalu are potere legislativa si administrativa, in afacerile spirituale seu de cultu.

Art. 29. Nici o data, si sub nici unu cuventu, sinodulu nationalu alu Bisericeii Romane, nu va potea modificá séu impedicá libertatea de consciinta si tolerantia religiosa, ingaduita inca de la fondarea Statului Romanu, pe cátu tempu si acele culte nu voru atacá pe cea domnitóre prin propagande intre Romani.

In asemenea casuri sinodulu va apelá la Adunarile legiuitóre, in a caroru competintia este legiuirile pentru tolerantia religiosa.

Art. 30. Limb'a cultului otodossu in Biseric'a din tóta Romania, va fi deapurplea, cea nationala Romana.

Sinodulu nationalu are datoria de a priveghiá, la tiparirea cartiloru bisericesci ca limb'a romana se fie in tóta puritatea ei.

Art. 31. Atributiile legislative ale sinodului nationalu, póta asupra urmatóreloru materii:

A) Disciplin'a bisericesca, in serviciu si afara, si a monachiloru.

B) Renduéla bisericaloru dupa canóne si in marginea legiloru si a regulamenteloru laice.

C) Dispositiuni pentru hirotonii.

D) Legile relative la educatiunea clerului cátu si pentru disciplin'a in materiile religióse din programa si

E) Legile pentru înființarea de biserici câtu privesce religi'a ortodocsa asupra acestei materii.

Art. 32. Atributele administrative ale sinodului nationalu, p'orta asupra:

A) Hirotonirea Mitropolitilor si a Episcopiloru.

B) Regularea Parohieloru si a Preotiloru Parohiali, in vedere cu restrictiunile legiloru civile.

C) Observarea cartiloru bisericesci, dar numai a acelor care se introduc in bisericile ortodocse.

Sub nici unu cuventu, afara din Biserica sinodulu nationalu, nu p'ote a-si arogá dreptulu de censura, de oprire, de vindere séu ori-ce alta dispositiune contra cartiloru tratandu de materia religi'osa, fiindu acestea sub privighierea si resortulu legiloru ordinari de presa.

D) Autorisarile de calugerie, in marginea legiloru civile, si

E) Privighierea administrarei bisericii, a diecesiloru de Mitropoliti si Episcopi.

Art. 33. Atributele judiciare ale sinodului sunt:

A) Judecat'a Mitropolitiloru si Episcopiloru abatuti de la can'one séu de la spiritualele loru indatoriri.

B) Conflictete relative la materii bisericesci, intre Mitropoliti si Episcopi, si a celor'a lalti clerici in genere, si

C) Apelulu in ultim'a instantia in casuri spirituale ale persóneloru bisericesci, judecate de cele inferi'ore.

Art. 34. Ministrulu Culteloru, p'ote atrage atentiunea sinodului asupra abateriloru vre-unei pers'one séa autoritati eclesiastice. — Sinodulu e datoriu de indata a cercetá si a statuá asupra casului.

Art. 35. Regulamentulu siedintieloru sinodului se va face de cátra elu insusi.

Capitolulu VI.

Despre consistorii séu sínóde diecesane.

Art. 36. Fie-care diecesa, atátu Mitropolitana câtu si Episcopala, va avea unu consistoriu.

Art. 37. Consistoriile se compunu.

A) Din Mitropolitu séu Episcopulu diecesanu ca presedinte.

B) Din patru membri alesi ai sinodului nationalu, si din protopopulu (protoereulu) de resiedintia. ¹⁾

C) Din decanii facultatiloru de teologie unde se voru aflá.

Art. 38. Acestu consistoriu va esecutá legile votate de sinodulu nationalu, si va judecá in materii de disciplina bisericesca ca prim'a instantia. Elu va concurá la administrarea diecesei in casu de vacantia a scaunului diecesanu.

Capitolulu VII.

Dispositii transitorii.

Art. 39. Tóte legile esistente sunt si remanu desființate.

Cu acésta schita de proiectu se uneste clerulu laicu fiindu in armonie si cu dorintele guvernului care l'a pre-

¹⁾ Protopopii voru luá parte numai atunci candu si densii se voru numi prin alegere, ceea ce ar trebui o asemenea lege, cáci alt-felu nu se p'ote pers'one neales se participe cu cele alese, fiind-cá atunci se slabe-sce legea.

Asemenea si eparhiotii, urméza ca se presiedeie consistoriurile, ér nu precumu se pretinde, a nu luá parte la judecati, ci se remana afara se p'ota sanctioná otararile consistoriloru. Nu! caci atunci, sinodulu generadu ar fi de prisosu déca chirareulu va sanctioná otararile consistorieloru, care sunt nisece stantie de prim'a cercetare.

sentatu, cáci precum se p'ote observá nu difera intru nimic de câtu s'a inlocuita unele aliniate cu totu ce s'a crediutu cá este potrivit cu datinele tierei, ale Bisericeii si cu can'onele ei.

„Biserica romana.“

Credinti'a este bas'a dreptatii.

Déca ni vomu luá câtu de pucina ostenéla d'a meditá asupra afaceriloru omenesci si a le scrutá pe acele, — ne vomu convinge, cá tóte se concentréza in unulu si acela-si principiu, in principiulu ce de comunu lu-numimu credintia. Credinti'a ni dá liniscea sufletului, ea ne scóte din ori si ce perielu, ea ni garantéza o viétia mai fericita, ea a fostu si este in-vingetori'a opiniuniloru retacite, ea este bas'a pe carea p'auséza dreptatea. Astfelu se p'ote spune: cá credinti'a se arata a fi o aparintia de mare insemnatate in viétia omului, ea este mangaerea omenimei. —

Se ni aventamu on. lect. cugetele nóstre numai pe câteva mominte in tempurile antice, la isvórele cele primitive, din cari a isvoritu ap'a cea nutritórie a religiunei crestine, si déca vomu cercá aci girlandele martiriloru nostri, déca vomu, privi in genere peste perioadele cele infiorátorie ce se ivéu ca nisece balauri *intunecosi* asupra orizontului; si dupa ce ne vomu convinge, cá spre decaderea religiunei nóstre crestine in ce chipu a datu mana machinatiunea cu forti'a, bigoti'a cu infami'a, si dupa ce in fine ne vomu convinge despre adevéruulu disu la Evg. Mateiu XVI, 18. „*cá nici portile iadului nu o voru birú pe ea*“ e cu nepotintia ca se nu mai repetimu o data ceea ce amu disu, cá credinti'a intru adevéru este mangaerea omenimei.

Dar' mainainte de ce m'asi ocupá cu desfasurarea temei susceptate, fie-mi permisu a me pronuncia pe scurtu asupra credintiei, ca prin distingerea ei se potu face pucina reflexiune la dreptate.

Credinti'a din punctu de vedere dogmaticu-este *adeverirea celoru nedejduite, si dovedirea lucruriloru celoru nevédinte*“ (Evrei XI, 1.) ér in genere este eflusulu invetiaturiloru axiomatice, pe cari crestinismulu le-au primitu de ale sale, adéca: crede in acele, ce ni le prescrie s. scrip.; éra credinti'a in specie este ace'a: candu cineva din motive subjective, care au destula potere pentru credietoriu, de si facia de altii nu se potu demústrá prin calculi matematici — crede, ma e convinsu cá acésta séu ceea asia e bine; deci astfelu trebuie sé si faca.

Déca acuma avemu câtu-va conceptu despre credintia si ne-amu cunoscutu cu ea, se vedemu prin ce mediulóce se p'ote cunošce aceea mai cu de adinsulu, cá este fundamentulu dreptatii,-se vedemu de unde si din ce si-iá omenimea credinti'a, éra credinti'a spre ce si-estinde mai cu séma radiele sale cele curate, punctele sale cele stralucítorie provenite din dreptatea lui Ddieu?

La trei sorginti mai principali potemu reduce credinti'a din cari isvóresce si spre cari se estinde, va se dica stau in reciprocitate.

Déca vomu luá intru intielesu psihologicu caracterulu omului singuraticu si vomu dice despre elu: cá este o in-susire prin care acésta in tóte cugetele, sentiurile si faptele

sale si-dà o expresiune independinta in càtu singuru de sine crede, cà ce este bunu, ce este reu, ce este dreptu si ce nedreptu, ce nobilu, frumosu si asia mai de parte; si de locu ce se convinge despre vre'o reutate, singuru de sine devine la aceea-si convingere, cà acést'a séu ceea e rec, càci vine in contrastu cu dreptatea; si din contra déca afla ceva de bunu atunci dice: acést'a asia e bine, càci e basatu pe adeveru, si déca voimu se aflamu ómenii, cari facu dreptate séu fapte nobile si frumóse: pre aceia intru adeveru numai intre cei credintiosi ii vomu poté afla. Candu se recere ca sè se aduca vre'o sentintia asupra cuiva, atunci cei credintiosi nici candu nu se vora indoi ca cei fàra credintia ci de locu si fàra nici o téma si-voru respicá dreptatea; credinti'a si-arata mai departe radiiele sale splendide si in resboiu. Aci eroulu nu se va retrage ca unu poltronu; ci candu va bate or'a luptei, atunci va strigá in sine me ducu, me ducu !! . . si atunci aruncandu-si ochii spre inimicu — sfarima ca fulgerulu! Tóte aceste se nu le cautamu la cei fàra credintia, càci in aceia nu este nici omenia, nici iubire, nici bunatate, nici dreptate si nici unu felu de virtute pe care sè se póta basá. Tóte càte le si implinescu sunt nuinai nisce faciarnicii. —

Omu credintiosu se póte numi dara unulu ca acel'a, care in lupta si-arata barbatia, in dorere rabdare omu credintiosu se pote numi si acel'a care devinge tóta opunerea, si nu se infiora nici de o perdere; — omu credintiosu se pote numi si unulu ca acel'a, carele cine a fostu eri, acel'a-i si astadi si va fi si mâne. Credinti'a este dara semnulu caracteristicu mai cu séma a acelor'a barbatii, a caror'a nume a remasu si remane pentru totu-de-un'a memoritoriu: cari prin invingerile loru eroice, prin monumentele loru radicate, prin fundatiunile lasate si prin alte virtuti maretie inea mai traiescu si nu se voru stinge din memori'a nóstra si a posteritatii; credinti'a in diferite timperi si modruri s'a manifestatu din partea ómeniloru, si s'a constatatú cà déca faptele nu se baséza pe credintia tóta nesuinti'a omului va fi zadarnica.

Spre constatarea acestor'a se ne uitamu pucinu in oglind'a fapteloru si eveneminteloru omenimeii.

Pe tempulu candu inea Franci'a erá la culmea in florirei sub Napoleonu celu mare asia de firma erá credinti'a in ostasii lui, in càtu nici in mediuloculu ataculuí celui mai infioratoriu nu desperau, ei dicendu: „Elu scie, ce face“ alergau orbisii in joculu de mórte.

In seclulu XV. pe tempulu domnirii imperatuluí Carolu VII. asemene vedemu manifestarea credintiei, prin vergur'a Orleansuluí Ioanna D' Arc. Erá sè se derime cu totulu trouulu Franciei, decumva prin o intrevinere straordinaria ca si carea istori'a universala nu ni pote aratá nu s'ar fi ivitu tener'a acést'a in midiuloculu resboiuluí ce avea Franci'a eu Angli'a; càci mergandu ea inaintea imperatuluí Carolu VII a disu; „Eu sum ronduita dela Ddieu spre eliberarea Franciei.“ Dupa acea s'a inarmatu, si ivindu-se in midiuloculu taberi a inceputu prin inspiratiunile ei a versá barbatia in ostasi, si asia mare insusletire a produsu in ostasi, in càtu Orleansulu ce erá ocupatu de mai multe luni, acú in dóue trei dile fú eliberatu.

Óre ce l'a condusu pre Cristoforu Columbu spre aflarea Americi, pana candu inclinatiunea si tendintiele lui de càtra toti calatorii erau osandite si despretiuite? Nu dóra credinti'a cea firma ce a avutu in sine si spre ajutoriuluí lui Ddieu?

Óre ce si-au manifestatu marele nostru fundatoru Emanuilu Gojdu prin fundatiunea ce a lasat'o nu de multu natiunii nóstre romane? Nu dóra credinti'a cea firma ce a avutu pentru viitoriulu natiunei lui?

Ve intrebu dara on. lect. vediutu-ati óre vre unu barbatu credintiosu, carele in decursulu lupteloru vietii, se nu fie facutu si vre'o fapta nobila? óre unulu ca acel'a nu privesce la poterea cea Ddiésca, cu carea pre celu reu e in stare se-lu prefaca in *bunu* si din contra pre celu bunu in *reu*? Éca dara prin ce se manifesta credinti'a in càtu se atinge de persóne singuraticice. Acú se trecemu mai de parte.

Dupa ce amu vorbitu in cele trecute despre manifestarea credintiei in persóne singuraticice, se vedemu acuma in càtu se arata in viéti'a de cumu.

Déca vomu aruncá nitiéla atentiune spre industria respectarea si stimarea autoritatiloru publice, ordinea cea buna in tíera, siguritatea vietii si a averiloru, vomu affá, cà credinti'a si spre aceste-si latiesce radiiele sale nutritórie. Óre propasire-ar industri'a, decumva n'amu avé credinti'a aceea „cà lenca e mam'a seraciei.“ Óre dare-amu noi imperatuluí ceea ce e a imperatuluí si lui Ddieu, a lui Ddieu, déca nu ar mai esiste in sinulu nostru credintia? Óre mai remanere-ar pacea macaru si pe unu momentu intre omenime, déca nu amu crede „cà fericiti sunt cei facetori de pace“ óre mai intinde-amu noi cersitoriuluí vre'o bucatura de pane, déca nu amu scí: cà indurarea ni servesce spre onóre. Óre avere amu noi iubire càtra Ddieu si càtra aprópele, déca nu amu crede in cuvintele Evg. ce dice: „se iubesci pre Domnulu Ddieulu teu, si pre de aprópele teu, ca insuti pre tine.“ Aceste si nenumerate sunt esemplele, care revérta in sinulu nostru credinti'a cea adeverata; inea aceste inspiratiuni sante si-au bas'a in mandatele divine, in sacrele si blandele cuvinte a le evangheliei lui Cristosu, si de aci se vede, cà tóte afacerile nóstre trebuie sè se indrepte dupa credintia.

De locu ce s'a ivitu in lume lumin'a invetiaturei lui Chr. inim'a omului se straformá in chipulu blandétiéi; in alu iubirei. Óre cine ar poté trage la indoéla ace'a, cà biserice'a nu are influintia asupra afaceriloru omenesci. Mantuitoriulu nostru Chr., prin biserica a voitu ca sè se latiesca crestinatatea, prin crestinátate credinti'a intre omenime. é' omenimeea prin credintia se esceleze intru implinirea si aratarea dreptatiloru. Ca ómenii sè se intereseze pentru binele comunu, trebuie se aiba credintia in posibilitatea realisarii acelor'a. Déca voimu se avemu scoli, biserici, autonome si independintia in afacerile nóstre, acést'a numai asia se póte, déca vomu avé credintia.

Déca acuma ni mai atragemu in fine atentiunea numai la unic'a impregiurare, ce se ivi nu de multu asupra orizontuluí celui intunecosu alu bisericei nóstre romane cu pasirea in viéti'a a autonomiei, diu acést'a inea ne vomu convinge, cà aceea nu e alta decâtu eflusulu credintiei; decâtu o cladire pe mandatele divine; càci déca marele nostru Archiepiscopu

si Mitr. Andreiu Baronu de Siagun'a nu avé credintia în braciulu seu celu tare si nobilu câtra asie ceva, pôte că nicei adi nu amu posiede autonomia în biserica; insa fiindu condusu de sacrele cuvinte ale Fiintiei celei mai inalte, cu ajutoriulu ei în credintia neclatitu apucandu-se de ide'a acést'a multu dorita — a seceratu „manunchi de bucuria, parurea de hran'a vietii;“ acést'a inse ca veri si ce cestiune de interesu comunu si salutaria pentru omenime numai pentru că a fostu justa se potú implini; si asia destulu de lamuritu se vede, că dreptatea numai pe credint'a se pôte edificá.

Iosifu I. Ardeleanu,
teologu II.

LITERARIU.

„*Vechi'a Metropolia ortodosa romana a Transilvaniei suprimerea si restaurarea ei*“ de Nicolau Popé'a archimandritu alu Archiepiscopiei ardelene. Cuprinsulu: **Partea I.** *Vechi'a metropolia ort. romana a Transilvaniei.* I. Esistintia vechiei metropolii a Transilvaniei. II. Originea vechiei Metropolii a Transilvaniei III. Pusetiunea si jurisdictiunea vechiei metropolii a Transilvaniei IV. Metropoliti vechiei metropolii a Transilvaniei V. Apostasi'a metropolitulu Atanasiu VI. Unirea si consecintiele ei. **Partea II.** *Suprimerea vechiei metropolie a Transilvaniei.* VII. Starea bisericeii ort. din Ardelu dupa Unire. VIII. Primele incercari pentru restaurarea vechiei metropolii a Transilvaniei. IX. Primele radie de sperantia. pentru restaurarea vechiei metropolii a Transilvaniei. X. Deputatiunea din 1862. pentru restaurarea vechiei metropolii a Transilvaniei. XI. Ultimii pasi pentru restaurarea vechiei metropolii a Transilvaniei. — **Partea III.** *Restaurarea vechiei metropolii a Transilvaniei.* XII. Resolvirea vechiei metropolii a Transilvaniei prin imperatulu. XIII. Congresulu serbescu din 1865 si Romanii. XIV. Despartirea faptica a Romaniloru de câtra Serbi. XV. Inarticularea restauratei metropolii romane a Transilvaniei. XVI. Primulu congressu nationalu bisericescu alu restauratei metropolii a Transilvaniei. — Aci espuseramu întregu cuprinsulu cartii, ca asia on. lectori se-si pôta face o imaginatiune mai detaiata despre densa. Pretiulu cartii este forte moderatu numai 1 fl. 50 cr. v. a. si se pôte trage de a dreptulu dela autoriu in Sibiiu.

VARIETATI.

† Redactiunea diurnalulu „Patria“ din Pesta, inca cu finea anulu 1871, a fostu anunciatu publiculu romanu retiparirea istoriei lui „Petru Maioru“ prefigundu terminulu de prenumeratiune pana la inceputulu lui Aprilie; dar in-

Proprietatea si editur'a teologiloru aradani.

treprinderea marétia a ei, pana acuma ne aflandu destula sprigióna din partea Romaniloru: *terminulu de prenumeratiune l'a prelungitu pana la finea lui Aprilie a. c.* Scimu si sentimu cu totii lips'a unei istorii romane ca acea a fericitulu „Petru Maioru“ carea de prezentu este rara, desi n'ar trebui se lipseca neci dintr'o biblioteca casnica a romanulu. Pretiulu de abonamentu pentru prenumerantii „Patriei“ este 1 fl. éra pentru neprenumeranti 3 fl. v. a.

Din caus'a spatiulu angustu de care dispunemu, cum si impregiurarea, că fóia nósra este fóia periodica, carea apare numai de dóua ori la luna — nu amu potutu luá pana acum notitia despre acestu productu literariu; afara de aceea susu numit'a Red. a precipitatu lucrulu, inca în nrulu 15 a. c. dechiara că „foile romane neci o notitia n'a luatu despre anunciu“ si că „densele si din literatura si din biserica facu politica“ — precandu noi de abia amu fostu scosu trei numeri din „Sperantia.“

* * „**Propaganda**“ este primulu diariu romanu ce apare în Venezi'a (Italia.) Devis'a-i este sublima! *unitatea marei ginti latine;* va aparé de trei ori la luna incependu dela 27 Martisioru, în fascicule elegante, de doue cóle. Pretiulu de abonamentu trimestralu pentru Austro-Ungari'a este 2. fl. 40. cr. v. a. pentru Romani'a libera 6 franci. Abonamentele se facu în Venezi'a sub adres'a: „Alla direzione del giornale „Propaganda“ presso l'Amministrazione „del Tempo“ SS. Filippo e Giacomo, Venezia.“

* * Consistoriulu de aici s'a adresatu câtra tóte jurisdictiunile politice din tienutulu eparchiei aradane pentru scutirea preotiloru si invetiatoriloru de darea comunalá si a ecuivalentulu ce cade pe pamentulu parochialu si invetiatorescu. Precum suntemu informati din fonte siguru, pana acuma numai dela municipiulu comitatensu alu Carasiulu a primita Consistoriulu respunsu negativu; dintr'unu comitatu unde romanimea se afla în maioritáte preponderanta si este condusa de romani! În asta privintia clerulu si invetiatorii nostri mai multa onóre si respectu detorescu magiariiloru; Dlu Alesandru Nagy fostulu Vice-comite ordinariu alu Aradulu plane a prevenitu consistoriulu în asta privintia. Ni vine a crede că e mai mare reulu din launtruulu nostru de câtu din afara.

* *Invetiatorii romani din „Olteni'a“* voru tiené o adunare în Sambat'a lui Lazaru la satulu Avrigu, unde se afla inmortentatu nemoritoriulu Lazaru. Adunarea se va incepe cu celebrarea unui parastasu pentru odin'a sufletulu marelui dascalu alu Romaniloru, cu care ocaziune Dlu Ionu Dim'a Petrascu va tiené o cuventare funebrala, apoi se va constitui o reuniune invetiatoresca cu numele „Societatea Lazaru.“

Post'a redactiunei.

Dlui R Secosianu. esti indusu pre totu anulu.

Dlui D. Stoille. numerii reclamati ti s'au spdatu; banii. de prenumeratiune ii amu primitu.

Pentru redactiune: **Vincentiu Mangr'a.**

Tipariulu lui Stefanu Gyulai in Aradu.